

ADVANCED GCE
GUJARATI
 Reading and Writing 2

2893

Candidates answer on the Question Paper

OCR Supplied Materials:
None

Other Materials Required:
None

Thursday 10 June 2010
Morning

Duration: 3 hours

Candidate Forename		Candidate Surname	
--------------------	--	-------------------	--

Centre Number							Candidate Number				
---------------	--	--	--	--	--	--	------------------	--	--	--	--

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- Write your name clearly in capital letters, your Centre Number and Candidate Number in the boxes above.
- Use black ink.
- Read each question carefully and make sure that you know what you have to do before starting your answer.
- Answer **all** the questions in Section A and **two** questions in Section B.
- Do **not** write in the bar codes.
- Write your answer to each question in the space provided. If additional space is required, you should use the lined pages at the end of this booklet. The question number(s) must be clearly shown.

INFORMATION FOR CANDIDATES

- The number of marks is given in brackets [ ] at the end of each question or part question.
- The total number of marks for this paper is **100**.
- There are two sections in this paper:
SECTION A: PART 1: Reading comprehension
SECTION A: PART 2: Translation
SECTION B: Topics and Texts
- Dictionaries are **not** allowed.
- Set texts must **not** be taken into the examination room.
- This document consists of **16** pages. Any blank pages are indicated.

FOR EXAMINER'S USE	
Section A Part 1	
Section A Part 2	
Section B	
TOTAL	

Section A

વિભાગ અ

વાંચનબોધ અને ભાષાંતર (Reading Comprehension and Translation)

(૨૫ ગુણ)

ભાગ ૧ વાંચનબોધ (Part 1 Reading Comprehension)

નીચે આપેલો લેખ વાંચો અને તેની નીચે આપેલા સવાલોના જવાબ લખો.

અકબર

બેંગલોરની અમારી ઓફિસમાં મેં પગ મૂક્યો કે એક યુવાન મારી પાસે આવ્યો. મારી ચરણરજ લઈને, મારી સામે મલકતો મલકતો એ બે પગ ઊભો રહ્યો. આમ મધુર સ્મિત રેલાવતો આ સોહામણો યુવક કોણ હશે, એવો પ્રશ્ન મારા ચહેરા પર જોઈને તરત જ તે બોલ્યો, “ભારતીબહેન, મને ન ઓળખ્યો? હું...હું અકબર.” મારા મનમાં એક ઝબકારો થયો અને મેં સહસા તેને બાથમાં લઈ લીધો. તેની નિર્દોષતાથી ભરપૂર વિશાળ આંખો જોઈ મારી આંખોમાં હર્ષના આંસુ આવી ગયા. હું તેને નીરખી રહી. ગોરા ગોરા સુરેખ ચહેરા પર તેના હોઠ હસું હસું થઈ રહ્યા હતા. પાટલૂન, ખમીસ અને ટાઈ સહિતના અંગ્રેજી પોશાકમાં તે કોઈને પણ બીજી વખત નિહાળવા મજબૂર કરે તેટલો દેખાવડો લાગતો હતો. લાલ-બદામી વાળની લટો પરની સોનેરી ઝાંચ તેના ચહેરાને શોભા આપતી હતી.

“અરે, તમે બન્નેએ ઓળખાણ કરી લીધી કે?” મારા પતિએ અંદર પ્રવેશતા પૂછ્યું. હું મૂંઝવણ ભરી નજરે તેમને જોઈ રહી પણ આગળ કંઈ પૂછું તે પહેલાં તો મને ત્યાં જ વાટ જોવાનું કહી બન્ને કોઈ ગ્રાહકને મળવા ચાલી નીકળ્યા. હું વિચારોમાં સરી પડી. અમારા ઘરની પાસે જ રહેતાં રહિમચાચાનો એ મોટો પુત્ર, અકબર, મારાથી દસ વર્ષ નાનો પણ મારી સાથે ખૂબ હળી ગયેલો. અકબર નાનો હતો ત્યારથી જ ઘરમાં સાવકી માની ચઢવણીને કારણે તેણે પિતાનો પ્રેમ પણ ખોયો હતો. આખો દિવસ સાવકી મા એની પાસે કંઈ ને કંઈ કામ કરાવ્યા કરે અને જરાક પણ ફેર રહી જાય તો તમાચો તો ખરો જ. ખાવાનું તો તે વધ્યું ઘટ્યું જ પામતો એટલે તેનું શરીર પણ લેવાતું જતું હતું. મારે ઘેર આવતો ત્યારે હું એને હેતથી જમાડતી.

તે પછી મારા લગ્ન થયા અને હું વતનથી ખૂબ દૂર એવા બેંગલોરની રહેવાસી બની પણ બહેનના પત્ર દ્વારા અકબરના સમાચાર અવારનવાર મળતા રહેતા. બહેન લખતી, “મોટીબહેન, કોણ જાણે કેમ, પણ તમારા ગયા પછી અકબર સાવ બદલી ગયો છે. પહેલાંનો હસમુખો અકબર કોઈ સાથે વાત પણ કરતો નથી. હંમેશનો ડાહ્યો એ, પોતાનાં સાવકાં ભાઈબહેનો સાથે પણ ઝઘડતો રહે છે.” મારું મન ચચરી ઊઠતું. પણ પછી એક દિવસ બહેને લખ્યું, “મોટીબહેન, આપણો રાકેશ અને અકબર સાથે રમતા રમતા ખાસ મિત્રો બની ગયા છે. હવે તે રોજ આપણે ઘેર આવે જાય છે. શરીર પણ વળ્યું છે અને તે ખૂબ દેખાવડો થતો જાય છે.” મારે હૈયે ટાઢક વળતી.

તે પછી તો મેં કેટલાક વર્ષો અમેરિકામાં ગાળ્યાં. સમાચાર મળતા કે અકબર મારાં બાનો લાડલો બનવા લાગ્યો હતો. તેમ છતાં બા તેને રસોડામાં કે પૂજાઘરમાં પગ ન મૂકવા દેતાં. એક દિવસ બા પ્રભુનો હાર બનાવતાં હતાં કે અકબર પૂજાઘરમાં ધસી આવ્યો અને બાને હાર માટે પુષ્પો આપવા લાગ્યો. સાથે સાથે બા જે શ્લોક ગાતાં હતાં તે સુંદર રાગે, ખૂબ ભાવથી ગાવા લાગ્યો. બા તેને વિસ્મયથી સાંભળી રહ્યાં. અકબરે જ્યારે કહ્યું કે તે હવે સંપૂર્ણ શાકાહારી બની ગયો છે ત્યારે બાએ અકબરને રસોડામાં લઈ જઈને પ્રેમથી જમાડ્યો.

હું તો મારા વિચારોમાં ડૂબેલી જ હતી અને મારા પતિ ઓફિસમાં પાછા આવ્યા. આવીને તરત જ એમણે કહ્યું, “ભારતી, તને થતું હશે કે અકબર અહીં ક્યાંથી? સાંભળ, હું તો તારા ભાઈ રાકેશને જ આ ઓફિસ સંભાળવાનો આગ્રહ કરતો હતો પણ તેણે મને તેના મિત્રની ભલામણ કરી. અકબરને આ પદ આપવું કે નહિ એ નક્કી ન કરી શકવાથી મેં તેને તાલીમ માટે ઓફિસે બોલાવ્યો. બે દિવસમાં તો એ ઓફિસમાં સૌને ગમી ગયો કેમ કે નાના-મોટા બધા સાથે તે ખૂબ નમ્રતાથી વર્તતો. ભારતી, અકબર ફક્ત બે જ મહિનાથી અહીં કામે લાગ્યો છે પણ તેણે બધાને કંપ્યુટર વાપરવાનું શીખવી દીધું છે. જોને, ઓફિસનું વાતાવરણ કેટલું આનંદભર્યું થઈ ગયું છે. આવતીકાલે તે તેની પત્નીને લઈને આપણે ત્યાં આવશે.” પ્રસન્ન ચિત્તે હું મારા પતિ સામે જોઈ રહી.

‘અકબર’ લેખના સંદર્ભમાં નીચે આપેલા સવાલોના જવાબ, તમારા પોતાના શબ્દોમાં, પૂરાં વાક્યોમાં લખો.

સવાલ ૧.

અકબરના ગોરા સુરેખ ચહેરાની કઈ કઈ બાબતો તેને સોહામણો બનાવતી હતી?

.....

.....

..... [3]

સવાલ ૨

સાવકી મા હોવાને કારણે અકબરને બાળપણમાં કેવાં કેવાં દુખ સહન કરવાં પડતાં?

.....

.....

..... [3]

સવાલ ૩

ભારતીના લગ્ન થયા તે પછી તરત જ અકબરમાં કયા કયા ફેરફાર થયા હતા?

.....

.....

..... [3]

સવાલ ૪

બાએ શા માટે અકબરને સંપુર્ણ રીતે અપનાવી લીધો?

.....

.....

..... [3]

સવાલ ૫

અકબરના કયા ગુણોથી ભારતીબહેનના પતિ પ્રભાવિત થયા હતા?

..... [1]

સવાલ ૬

છેલ્લા બે મહિનામાં ઓફિસમાં કયા કયા ફેરફાર થયા છે?

.....

..... [2]

Section B

વિભાગ બ

વિષયો અને પાઠ્યપુસ્તકો (Topics and Texts)

(૭૫ ગુણ)

આ વિભાગમાં, ગમે તે બે સવાલોના જવાબ લખો.

બે સવાલોના જવાબમાં ગમે તે બે પાઠ્યપુસ્તક અથવા બે વિષયો અથવા એક પાઠ્યપુસ્તક અને એક વિષય પર લખી શકાશે. દરેક જવાબ ઓછામાં ઓછા ૨૫૦ શબ્દોમાં લખો.

[Knowledge of Topics/Texts studied: 40 marks]

[Cultural Knowledge: 20 marks]

[Grammatical Accuracy: 5 marks]

[Variety of Structures and Vocabulary: 10 marks]

[Total Section B: 75 marks]

સવાલ ૧. વિસ્તાર અને સમાજ

- (અ) 'ગુજરાતીઓ દુનિયાના કેટલાયે દેશોમાં સ્થાયી થયા છે અને તેઓએ જ્યાં પણ વસવાટ કર્યો હોય ત્યાં તેમણે તેમનું ગુજરાતીપણું જાળવી રાખ્યું છે.'
તમે સહમત થાઓ છો? તમારો અભિપ્રાય આપી તેનું સમર્થન કરો.

અથવા

- (બ) બ્રિટનના કોઈ કોઈ ગુજરાતી પરિવારોમાં પતિ ઘેર રહીને ઘર તથા બાળકોને સંભાળતા હોય અને પત્ની કમાણી માટે નોકરી – ધંધે જાય એવું જોવા મળે છે.
આ નવીન કુટુંબ રચનાના ફાયદા અને ગેરફાયદા શું છે? પરંપરા પ્રમાણેની ગુજરાતી કુટુંબ રચના અને રહેણીકરણને ધ્યાનમાં રાખીને ચર્ચા કરો.

સવાલ ૨. ઐતિહાસિક વિષય

- (અ) 'ગુજરાતનો ઐતિહાસિક વારસો ખરેખર ગૌરવપૂર્ણ છે.'
ગુજરાતના ઇતિહાસમાં બનેલા પ્રસંગોને અનુલક્ષીને તમારો અભિપ્રાય આપી તેનું સમર્થન કરો.

અથવા

- (બ) '૨૦૦૮માં રાષ્ટ્રપિતા મહાત્મા ગાંધીજીના જન્મદિન, બીજી ઓક્ટોબરને આંતરરાષ્ટ્રીય અહિંસા દિન તરીકે ઉજવવાનું ઠરાવવામાં આવ્યું એ ઉચિત જ છે.'
તમે સહમત થાઓ છો? ગાંધીજીના જીવનના પ્રસંગોને અનુલક્ષીને તમારો અભિપ્રાય આપી તેનું સમર્થન કરો.

સવાલ ૩. સામાજિક – આર્થિક વિષય

- (અ) ‘જ્યારે દુનિયાભરમાં મંદીનું વાતાવરણ પ્રસરે છે અને અનેક લોકો એનો ભોગ બને છે ત્યારે પણ બહુ થોડા ગુજરાતીઓને મંદીની અસર થાય છે.’
ગુજરાતીઓની રહેણીકરણી અને વૃત્તિઓને ધ્યાનમાં રાખી તમારો અભિપ્રાય આપો અને તેનું સમર્થન કરો.

અથવા

- (બ) ‘કાપડ, રસાયણ અને ગાડી ઉદ્યોગ જેવા ક્ષેત્રોમાં ગુજરાતે ભારતના ઔદ્યોગિક વિકાસમાં મહત્વપૂર્ણ ફાળો આપ્યો છે.’
તમે સહમત થાઓ છો? ગુજરાતની કેટલીક સિદ્ધિઓને ધ્યાનમાં રાખીને તમારા અભિપ્રાયનું સમર્થન કરો.

સવાલ ૪. સાંસ્કૃતિક વિષય

- (અ) ‘બોલિવૂડ તો બોલિવૂડ. એનાથી પણ ભારતીય સંસ્કૃતિ તો જળવાય છે ને?’
આ કેટલી હદે સાચું છે? ભારતીય રીતરિવાજ અને રહેણીકરણીને ધ્યાનમાં રાખીને ચર્ચા કરો.

અથવા

- (બ) ‘બ્રિટનની ગુજરાતી સંસ્થાઓ ગુજરાતી યુવાનોને બ્રિટિશ સમાજથી અલગ રાખે છે.’
તમારો અભિપ્રાય આપી તેનું સમર્થન કરો.

સવાલ ૫. ‘ગુજરાતી ભાષા પ્રવેશ’ ભાગ ૪ ગદ્ય વિભાગ

- (અ) ‘ગુણસુંદરી’ પાઠમાં, ગુણસુંદરી પોતે અગવડ સહીને પણ પતિના મોટા કુટુંબનો પોતાના નાના ઘરમા અનુકૂળ સમાવેશ કેવી રીતે કરે છે તે સમજાવો અને આની પાછળ ગુણસુંદરીની કેવી ભાવનાઓ હતી તેનું પૃથક્કરણ કરો.

અથવા

- (બ) ‘ત્રણ રત્નો’ પાઠમાં, મહાઝવેરી મહાવીર યવનરાજને ક્યા ત્રણ રત્નોની ભેટ આપે છે તે કહો અને આ ત્રણ રત્નો આપણા સૌના જીવનમાં કેવી રીતે ઉપયોગી બની શકે તેમ છે તે વિશે ચર્ચા કરો.

સવાલ ૬. 'ગુજરાતી ભાષા પ્રવેશ' ભાગ ૪ પદ્ય વિભાગ

- (અ) 'આ ધૂળ પછી ઉમ્ભર' કાવ્યમાં કવિ શ્રી આદિલ મન્સૂરી વતન માટેની તેમની મમતા કેવી રીતે રજૂ કરે છે તેની ચર્ચા કરો.

અથવા

- (બ) 'આપની યાદી' કાવ્યમાં કવિ શ્રી કલાપીને ઈશ્વરમાં ઊંડી શ્રદ્ધા છે એવું આપણને શા માટે લાગે છે તેની ચર્ચા કરો.

સવાલ ૭. 'વિદેશયાત્રાના પ્રેરક પ્રસંગો' (લેખક - સ્વામી સચ્ચિદાનંદ)

- (અ) 'વિદેશયાત્રાના પ્રેરક પ્રસંગો'ના કોઈ પણ એક પાઠમાં બનતા પ્રસંગને અનુલક્ષીને સ્વામીજી ભારત વિષે જે ટીકા કરે છે તેનું પૃથક્કરણ કરો અને તે વિશે તમારા વિચારો લખો.

અથવા

- (બ) 'સ્વામીજી ભારતના લોકોના વ્યવહારની ટીકા કરે છે તેમ છતાં પોતે એક ભારતીય છે તેનું તેમને ગૌરવ છે.' તમે સહમત થાઓ છો? પુસ્તકના પ્રસંગોને અનુલક્ષીને તમારા જવાબનું સમર્થન કરો.

સવાલ ૮. 'અજાણ્યાં બે જણ' (લેખક - મોહમ્મદ માંકડ)

- (અ) 'અમિતાની આત્મહત્યાનો થોડોઘણો દોષ તો રાજીવને માથે સાચો જ ને?' લઘુનવલમાં બનતા બનાવોને અનુલક્ષીને તમારો અભિપ્રાય દર્શાવો.

અથવા

- (બ) અમિતાને પોતાના લગ્નજીવનમાં શું ખૂટતું હતું તેવું લાગતું? અમિતા અને દેવેનના સહજીવનને અનુલક્ષીને તમારા જવાબનું સમર્થન કરો.

A series of 25 horizontal dotted lines spanning the width of the page, providing a template for handwriting practice.

PLEASE DO NOT WRITE ON THIS PAGE

Copyright Information

OCR is committed to seeking permission to reproduce all third-party content that it uses in its assessment materials. OCR has attempted to identify and contact all copyright holders whose work is used in this paper. To avoid the issue of disclosure of answer-related information to candidates, all copyright acknowledgements are reproduced in the OCR Copyright Acknowledgements Booklet. This is produced for each series of examinations, is given to all schools that receive assessment material and is freely available to download from our public website (www.ocr.org.uk) after the live examination series.

If OCR has unwittingly failed to correctly acknowledge or clear any third-party content in this assessment material, OCR will be happy to correct its mistake at the earliest possible opportunity.

For queries or further information please contact the Copyright Team, First Floor, 9 Hills Road, Cambridge CB2 1GE.

OCR is part of the Cambridge Assessment Group; Cambridge Assessment is the brand name of University of Cambridge Local Examinations Syndicate (UCLES), which is itself a department of the University of Cambridge.